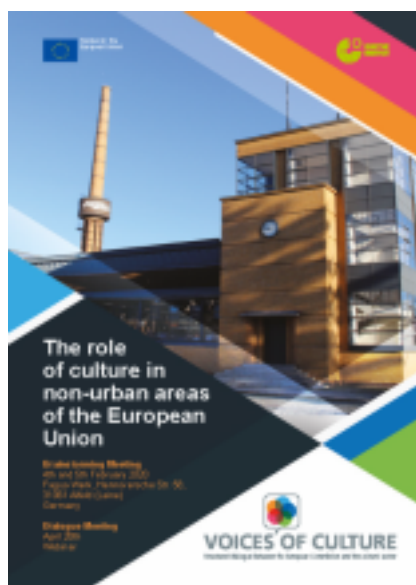

Cultura fora del centre: potencials ignorats i polítiques descompensades

Published by [Interacció](#) [1] on 13/05/2020 - 10:12 | Last modification: 29/04/2026 - 15:56

Aquest document parteix d'una idea que, el 2020, encara cal afirmar amb claredat dins el debat europeu: el dret a participar en la vida cultural no pot quedar condicionat pel lloc on es viu. L'informe situa aquest principi en el centre de la reflexió i assenyala el biaix urbà de moltes polítiques culturals, que han tendit a concentrar recursos, institucions i legitimitat en les grans ciutats.

A partir d'aquesta constatació, el text proposa un desplaçament de mirada. Els territoris no urbans; rurals, periurbans o espais "intermedis"; no són definits només per mancances o dèficits, sinó com a espais amb atributs propis, sovint infrautilitzats o poc reconeguts. L'informe insisteix a abandonar una lectura que els entén com a perifèria passiva i planteja la necessitat de pensar-los com a contextos amb capacitat de producció cultural, amb identitats específiques i amb formes pròpies de relació entre creadors, comunitats i espais.

El document construeix el seu argument a partir de tres grans àmbits de tensió. El primer és el desenvolupament cultural en aquests territoris, on es detecta una desigualtat d'oportunitats vinculada a la manca de massa crítica, a dificultats d'accés al finançament i a models de gestió massa centrats en la lògica urbana. El segon és la pressió turística en determinades zones, que obliga a equilibrar l'accés als béns culturals amb la sostenibilitat social i ambiental. El tercer és el despoblament, que situa la cultura com a possible factor de cohesió i revitalització, sense reduir-la a instrument funcional.

Un dels girs més rellevants del text és la crítica a la idea de transferència unidireccional de cultura des de les ciutats cap als territoris no urbans. El que es descriu és un sistema de circulació més complex, amb moviments constants d'artistes, obres i pràctiques en múltiples direccions. Aquesta mobilitat desdibuixa la frontera rígida entre urbà i no urbà i obliga a repensar els instruments de política cultural, que sovint continuen operant amb aquesta dicotomia simplificada.

El document també posa en valor les condicions específiques d'aquests territoris: disponibilitat d'espais, costos més baixos, relació directa amb les comunitats, possibilitat de pràctiques col·laboratives i arrelades. Aquestes característiques no són presentades com a alternatives romàntiques al model urbà, sinó com a elements que poden generar formes diferents de producció i participació cultural. Al mateix temps, es reconeix que aquestes potencialitats només es poden desplegar amb polítiques que en facilitin l'accés als recursos i en reforcin la capacitat institucional.

En l'àmbit de les recomanacions, l'informe és clar en un punt: la cultura ha de ser considerada una dimensió transversal de les polítiques europees, especialment en les polítiques de cohesió territorial. No es tracta només d'incorporar la cultura com a sector, sinó d'integrar-la en les estratègies de desenvolupament regional, innovació, sostenibilitat o cohesió social. Aquest plantejament implica també una millor coordinació entre nivells de govern i una revisió dels instruments de finançament, per evitar que els territoris "entre categories" quedin fora de les lògiques d'elegibilitat.

El que travessa tot el document és una tensió persistent: la cultura en territoris no urbans és reconeguda en el discurs, però continua infrarepresentada en els marcs d'acció. L'informe no resol aquesta distància, però la fa visible i la situa en el terreny on es pot transformar: el de les decisions polítiques, els instruments de finançament i els criteris amb què es defineix què compta com a central dins el sistema cultural europeu.

Referència

Voices of Culture. (2020). *The role of culture in non-urban areas of the European Union: Brainstorming report*. European Commission.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: desenvolupament territorial

Tags: polítiques culturals

Tags: governança cultural

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: petits municipis

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2020/cultura-fora-del-centre>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/voices-of-culture-culture-non-urban-areas-2020_en.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7450>